

LA TOMA

SETMANARI CATALÀ

10 cèntims lo número

EN BUSCA DE MARIT

Ha dat un tom per la fira,
y 's veu que no s' ha firat
perque lo qu' ella buscava
en cap taula ho ha trobat

DE DIJOUS A DIJOUS

De pesca major pot calificar-se la tremada conseguida per lo Bernat pescayre senyor marquès de Cabriñana, allà en aguas del famós riu Manzanares, si no famós per son caudal, ja ho es per sos innumerables gorchs ahont s' hi crien tan grossos llobarros com 'ls que capbussejan enredats en los filats de la trama cabriñanera qu' es d' una estructura nova, de qual módelo t' es autor patent exclusiva; lo teixit de la xarxa es construhit de manera que com mes gros es lo peix mes s' hi agafa. Es la primera vegada que tot un senyor de la noblesa s' ha abaixat á exercir tan humil ofici, si bè ab tanta fortuna com desprendiment. Lo ram de pescadors pot enorgullir-se de tenir un company-marquès que de primer entuvi ha omplert la barca de peix en un gorch que ningú s' havia atrevit á tirarhi l' art per pò del llot que té per llit ahont tot s' hi enganxa y enfonza...

Ab mitja dotzena de marquesos de Cabriñanas se agafaria peix en los safreigs de totes las Casas grans d' Espanya, per aixuts qu' estiguessin. Las tunyinas anirían á dar, perque fora lo que mes abundaria. En lo mar sens' fons de las Administracions municipals s' hi pescarian la mar de llenguados y sobre tot una infinitat de pops de llargas antenas que s' arrapan á tot lo que arreplegan.

La llástima será que 'l pescador marquès, que tanta admiració ha causat per la sorprendent pesca major que ha realitzat ab la trema de sas acusacions, no hi farà cap negoci (moralment) y que la mateixa rahó no tindrà imitadors ó émuls; y 'l peix se li *passará* perque no 'n vendrá ni una panera y l' haurá de tornar á tirar al fons del famós riu madrilenyo, ab perill d' empestar, tant de peix mort, á Espanya entera y... tal día farà un any.

* *

Los derrers embarchs de tropas destinadas á Cuba, varen motivar dugas manifestacions populars de simpatía (y de llástima) envers nostres pobres soldats, tant mes acentuadas quan que 'ls rumors d' una pau próxima contrastavan ab la pressa d' enviar mes y mes carn de canó cap á la manigua. Las varias escenas dramáticas que 's desrollaren en lo moll de la Riba antes dels embarchs demostravan que 'l valor del soldat espanyol fa parella sempre ab la tendresa de sentiments; hi hagué soldat, per exemple, que plorava per haver de deixar la *xicola* y reya interiorment al pensar quants insurrectes tombaria; com altre que 's deixaria matar per la mare del seu cor y no 's deixaria tocar un brí de roba per cap enemich de la patria...

La nota mes simpática (per nosaltres) de la manifestació, diguemne oficial, signé la despedida que varen fer als expedicionaris los Voluntaris cataláns, que ab sa presencia recordavan heroicitats olvidadas indignament y animavan á las tropas mes que tot lo demés aparato afalagador qu' era 'l march d' un quadro d' entusiasme forsat. ¡Deu fassi que tornin aviat y ab salut nostres germáns, ab la Victoria á coll y ab la Pau per companyal

* *

Ja está firmat lo Decret pera la construcció de la Aduana, lo qual sembla que vulga dir que ja está á punt de comensarse sa construcció. ¡Si, prou! Ara resulta que l' espay de terrenó cedit (pagant) per la Junta d' Obras del Port es insuficient per enclavarhi l' edifici. Tractantse d' una obra de tanta utilitat pera 'l Comerç, han de sortir entorpiments per forsa; si 's tractés de construir un teatro ó un gran café y saló de billars, ningú hi posaria obstacles. Lo que passa ab aixó de l' Aduana fa suposar á algun mal pensat que 'ls que s' oposan á que s' aixequi perque no poden remenarhi las cireras, procuran destorbarho esperant que vingui un cambi de situació per girar la truya y desbancar á la entitat constructora. Com que fins ara ha passat alló de que «Deu proposa... y 'n Navarro Reverter disposa», ¿m' entenen?... Mentrestant estém encaminats á que la Aduana en projecte resulti un' altra obra de la Seu. Ey! si 's comensa.

* *

Diàlech de la vuytada.

—¿Vares reparar que contents y alegres varen marxar 'ls soldats á Cuba? Semblava que anessin á la parada.

—Ja hi van, home; com que no 'ls fan fer res mes que parar allá á la manigua, desgraciadament.

—¡Ja tens rahó, ja!

PEPET DEL CARRIL.

JA ESTÁ DIT

Al amich Lluís Pont

ARA si, fora pensarhi si, senyors, si, 'm vull casá, d' aquesta insensata vida de solter, ja estich cansat; prous amors de correguda, prous petóns que costin rals; vull comensá á viure ab dona y entrá al gremi dels casats; vull estimar ab deliri y que m' estimin igual. vull trobar la sopa á taula sens tenir de basquejar 'm; qu' algú las tacas 'm tregui puig pera mi, es gran treball lo portar á *treure tacas* la capa y 'l *macfarlán*; qu' algú me venti las moscas y 'm digui: «rata, estimat», que al sé á l' hivern, ab sas manyas algú me vagi escalfant, y vull dormí ab companyia y ser pare dintre un any. Si, senyors, si, desseguida que trobi dona, al instant m' hi casaré... *incontinenti*, si es molt guapa y te molts rals.

LECTORA:—Infelis, ja pots buscarla ab un fluiol sonant, si no trobas una boja que ab tú vulgui carregar, m' hi jugo catorze duros que 't quedas per vestir sants.

MERO COL.

¡L' home que 's necessita!...

Lo marqués de Cabriñana
es avuy l' *héroe* del día
perque 'ns ha tret la galvana,
ab sa viril energia!...

L' ajuntament de Madrid,
—com casi tots 'ls d' Espanya,—
Era un *seudo* consentit
del rap, del pop y l' *aranya*.

Raps, 'ls tipos indecents
qu' al càlsarse la *venera*...
no duyan alfires intents
¡que 'ls intents de *fer carrer*!...

Pops, las personas honradas,
pero... curtas de gambals,
que sent ellas respectadas...
¡tapavan als *inmorals*!...

Y *aranyas*, en fi, 'ls mes *llestos*,
que, del fingiment amichs,
sota la capa d' *honestos*
no duyan mes qu' *embolichs*!

Donchs bé; lo senyor marqués
qu' á la *cuenta*, te molt cor...
Sense que l' aturés res...
y ¡sens que res li fes por!

Obrant com un home honrat
y de gènit... ¡ab lo dit,
'ls *lladres* ha senyalat,
á n' al poble de Madrid!

Inútil crech fer esment
del xibarrí y la *jarana*,
moguts pe 'l descobriment

del marqués de Cabriñana.

Tot Madrid s' ha alsat en pés
oferint concurs y rals
per apoyar al marqués
jen contra de 'ls «concejals»!

Y 'l desenllás no es duptós
(¡si no hi ha cap *manganilla*),
puig veurém uns quants senyós
camí de Ceuta ó Melilla.

Y per primera vegada,
y ab aplauso de la gent...
¡s' haurá fet una *bugada*
que servirá d' escarment!

Del marqués, l' acció valenta,
es molt digna d' alabar
pe 'l bon fi que representa
y pe 'ls mals que pot curar.

Mes, fins aquí, de l' *hassanya*,
no mes se 'n gaudeix la Cort,
y crech que 'l resto d' Espanya
¡també es digne de igual sort!

Puig poden contarse á cents,
'ls pobles qu' en mitj la esquena,
soportan ajuntaments...
¡vinguts de *Sierra Morena*!

Y á Espanya molts municipis
son formats quasi en total
per tipos, sens mes principis...
¡qu' infringí 'l *Códich Penal*!

Y 's veu *travallá* ab cautela
molta gent... que 's *pert de vista*

¡amagant dots de *mustela*,
ab trassas de *sarauhista*.

Y 's troba, en fi, freqüentment
—sempre qu' ab detenció 's miri—
qu' en molts llochs; «Ajuntament»,
¡hauria de dir: «*Prsiri*»!...

Quin goig si 'l marqués volgués
acabá ab tanta maranya.

Quin servey, senyor marqués,
¡si dés un voltet á Espanya!

Quan deixi ben net Madrid...
¡quin favor per las regions,
si comensés tot seguit
á repartir 'hi *crostons*.

Una 'n sé jo, que hi tindría
seyna llarga y per estona...

¡Quin enredo, si 's perdía
pe 'ls voltants de Barcelonal

¡Senyor marqués, compadeixis
de nosaltres, per pietat...
Vingui... ¡vingui!... Y proveheixis
de forsa paper sellat!...

Diuen, que vosté es molt destre
en sabre, espasa y floret...
y aixó es lo que 'ns cal... un mestre
que 'ls fassi llaurar ben dret!

Ay marqués... de bona gana,
si vol venir, se l' invita...

¡Vosté, senyor Cabriñana,
es l' home que 's necessita!

M. RIUSEC.

A un que 'm demana versos

L' home que ha nascut poeta,
que ha pogut seguir las aulas,
que li sobran las paraulas
quan escriu una quarteta,
que en sa pensa clara y neta
té una font d' inspiració
que li brota en abundó
idees continuament,
aquell si que fácilmente
pot fer versos de *mistó*.

Mes pe 'l que com jo es tanoca,
que á l' escola poch ha anat,
que per pena está adornat
de un cap dur com una roca,
que sa inspiració es tan poca,
que no sab fer quatre mots
nets de ripis y gargots,
fer versos es una cosa,
amich, tan dificultosa
com per un cep fer pebrots.

EMILI REIMBAU PLANAS.

CANTAR BILINGÜE

Quando paso por tu calle
y veo luz en tu alcoba
penso, nena, ab la pallissa,
que va donarme 'l teu home.

J. TOMÁS BISCAMPS.

Es indispensable este
Resguardo para el cobro

TALONARIS

PERA

apuntes del sorteig de Nadal

Magníficament litografiats é impresos
á dugas tintas, ab l' alegoria
de la Fortuna

Los de 100 fullas, á 80 cénts.

” ” 50 ” á 50 ”

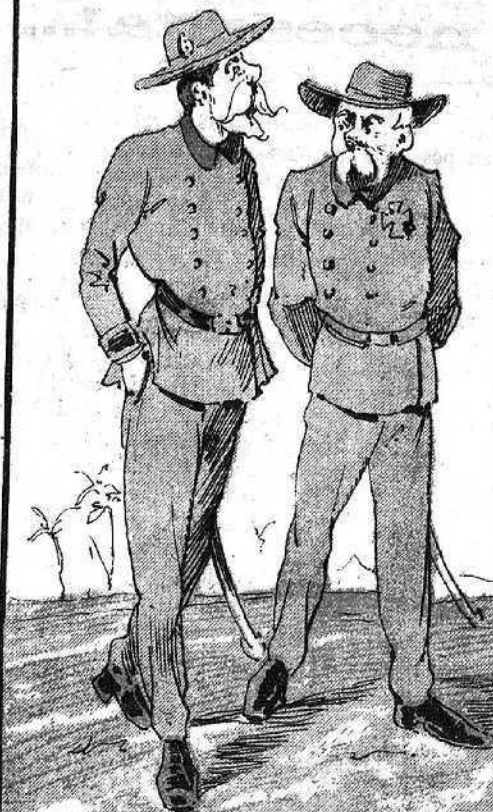
VENTAS AL PER MAJOR Y MENOR
LITOGRAFIA BARCELONESA

RAMON ESTANY

5, Carrer de Sant Ramón, 5,
BARCELONA

Als senyors corresponsals de LA TOMASA, lli-
bretrers, kioscos y demás punts de venta, se 'ls
fará lo desquento acostumat.

RETALLS D' ACTUALITAT

—Quina partida li sembla mes perillosa,
la d' en Maceo ó la d' en Gómez?
—La de tresillo, á pesseta 'l tanto.

«A l' Habana me voy,
te lo vengo á decir»
si per cas no tornava...
busca un altre partit.

Pitchevia

—Pera que no puguis descomptarte, avants de sor-
tir de casa hi tornat á comptar los nostres vástagos. No
mes t' en deixo cinch. ¡Ojo, Pepeta!

Si no fos perjudicar als relotjers, recomenaria qu' en
lloch de pares de familia, enviessin á Cuba uns quants
centenars de sócis com los de mostra.

RETALLS D' ACTUALITAT

Comparsas d' una comedia
que s' està representant,
à pesar dels molts bunyols
que 'ls primers actors hi fan.

¡Malvinatje la ordenansol!
Té, ara saluda á n' aquest esquix de tinent, que s'
hauria de posar cascabells perquè no 'l trepitjessin.

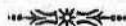

Bé, no ploris, Manela: los dos rals que m'
davas cada dia, veslos posant en una guar-
diola, que quan torni ja te la trencaré.

«Qui canta, 'ls seus mals espanta.»

¡A buscar bolets!

Lo senyor Rossendo—aquell forner guenyo del carrer de Sant Pere mes alt—y 'l jove Cassimiro son un parell de tunos.

Figurínse que 'l senyor Rossendo, á pesar de tenir una costella fresca com un pom de violas y atapahida com lo pá de máquina, va organisar, ab la valiosa cooperació de 'n Cassimiro, una anada á la montanya, en companyia de dos vehinas despreocupadas.

Y calculin qu' en Cassimiro, ab tot y tenir relacions ab una xicota engrescadora, olvidant los juraments sagrats que mes de quatre nits li havia fet al despedirse á la escaleta, va anar á fora ab lo tuno del senyor Rossendo y las duas vehinetas de que se ha hecho mérito.

Tant lo senyor Rossendo com en Cassimiro, van donar la mateixa excusa, respectivament á la seva dona y á la seva promesa, quan aquestas van manifestarlos-hi 'l seu disgust per la inesperada sortida: "Un compromís, filla meva—digueren—figúrat que 'ls companys han determinat anar á buscar bolets, y no es qüestió de donarlos-hi un feo. Venen sis casats y cap d' ells ha tingut lo mes petit reparo en deixar per algunas horas la seva companyera; no era pas prudent que jo 'm poses en ridícul. Los homes, encare que siga dolorós confessarho, per presentarnos ab tota la nostra enteresa, moltes vegadas hem d' empunyar lo fusell en defensa de la patria ó agafar lo cistell en busca de rovellóns, cogomas ó peus de rata. Quan torni carregat de bolets, nos los farém á la grayella, y entre caixalada y caixalada parlarém de nostres amors".

Devant d' unas explicacions tan francas y llisas, la fornera y la promesa de 'n Cassimiro no s' oposaren als desitjos dels trossos del seu cor.

Aixís es, que, 'l diumenge passat quan lo sol treya apenas lo nas per demunt de blavencas onas, lo senyor Rossendo y 'n Cassimiro sortien dels seus respectius domicilis pera reunir-se en la estació del carrilet de Sarriá ab la Emilia y la Laura ó sigan las duas vehinas de qui hi parlat mes amunt.

Lo senyor Rossendo, pensant ab la fortuna qu' havia tingut de persuadir á la Emilia de que buscant bolets se passen ratos molt deliciosos, se dirigia á la estació, mes tou qu' un pá del día; y en Cassimiro, que á falta de cistell anava carregat ab un cove mes que regular, considerant que, prompte, en la soletat d' un bosch, aspirant los perfums de romanins y farigolas, sentint lo xarroteig de l' aucellada, podria expressar á la Laura que 'l seu cor era un caball desbocat, semblantli la càrrega del cove, insignificant devant de la grandaria de la felicitat que l' esperava, corria, millor que caminava, en direcció á la plassa de Catalunya,

topant ab los carretóns de café barato y 'ls pagessos que á mercat anavan, perque era tanta la seva alegria, que no hi veyá de cap ull.

Y ben mirat, tant lo senyor Rossendo com en Cassimiro, tenían motius sobrats pera estar satisfets de las sevas conquistas.

Perque dos individuos com ells, que, sense volguerlos-hi cap mal, tenen un parell de caras mes lletjas qu' un renech de carreter, conseguir las distincions de dugas donas joves y guapas... y ademés casadas—si, senyors, son casadas la Emilia y la Laura—conseguir las distincions de dugas donas joves y guapas—repeteixo—es una verdadera conquista, un triunfo d' aquells que 'ls afortunats posan á cap de llista.

Y no s' pensin que la Laura y la Emilia sigan qualsevol cosa! Ellas podrán ser una mica llaugeras de cascos, si s' vol; podrán seguir certas bromas, és veritat; podrán anar á buscar bolets aprofitant l' ausencia dels seus marits, no ho nego; pero per lo demás, ningú 'n te res que dir.

¡Vegin, donchs, si 'l senyor Rossendo y en Cassimiro no tenían motius pera estar satisfets!

Ara falta saber no mes, si en Cassimiro y 'l senyor Rossendo tenían la seguretat de que 'ls marits d' ellas no 'ls anirian á interrompre en la agradable taleya de cullir rovellóns, cogomas y peus de rata.

Si no hi havia perill, s' ha de confessar que la conquista era verdaderament notable.

Segons manifestació de la Emilia, lo seu home havia anat á cassar en un vedat de marina; y del de la Laura ni se 'n havia de parlar; era pilot y de cada any en passava onze mesos á fora.

¡Vaya, que la conquista dels nostres tenorios, resultava una ganga!

Pero... pero... no 'ns entusiasmém com ells, y seguim fins al final, l' aventura.

Instalats en un vagó de 2.ª los excursionistas, ells tot era parlar del bó que dona internarse en lo mes espès del bosch; y ellas tot era dirigir la conversació á lo agradable qu' es saborejar un dinar de duro á Vallvidrera; de modo que no semblava sinó que havessin acceptat la invitació del senyor Rossendo y en Cassimiro, pera dinar d' arrós.

¿Qui sab si era per lo únich qu' havían anat á fora?

Y dich aixó, perque, trobantse ja tots ells en la montanya elegida pera la busca de bolets, quan los homes tractavan de passar ab las sevas companyeras per llocs hont la mata era alta y espessa, ellas se guardavan de seguirlos, excusantse ab que podia haverhi alguna serpota amagada, que las piqués quan menos s' ho pensessin. En una paraula: com mes complacents y expressius ells se mostravan, ellas se presentavan mes desconfiadas y esquerpas.

En vista del mal resultat dels seus atachs, determinaren lo senyor Rossendo y en Cassimiro, tirar cada hú per cantó diferent ab la seva companyera, creyent aixís sortir victoriosos, puig se figuravan que 'l presentarse tan escamadas, era degut á la desconfiança que l' una tenia de l' altra.

Lo Sr. Rossendo y la Emilia, tiraren per la dreta, y en Cassimiro y la Laura, per la esquerra.

Feya ja un' hora bona que s' havian separat las parellas, y ni l' una ni l' altra havia trobat ni un mal bolet.

Lo forner, sentintse fatigat, va invitar á la Emilia á sentarse en una roca, y quan va creure recobrades las forsas, va agenollarse y va disparar una fogosa declaració á la hermosa casadeta.

¡Ella se l' escoltava com qui sent ploure!

Lo senyor Rossendo, entussiasmantse per graus, va agafar la mà de la Emilia y va imprimirhi un ardent petó.

¿Qué va haver fet, desgraciat!

Sobre las sevas galties van caure, ab una llestesa assombrosa, dugas dotzenas de revessos, ab la torna de una puntada de peu en lo lloch de costúm.

Pero no va ser la Emilia qui va tractarlo ab tanta energia, sinó... sinó... ¡l' home d' ella! ¡Lo marit de la hermosa casadeta!

Pero no havia dit la Emilia, qu' era á cassar á marina?...

Havia d' anarhi, si senyors, pero no havent compregut al punt de reunió lo company de cassa qu' havia de portar lo permís pera entrar en lo vedat, va determinar, la colla de cassadors, cambiar de ruta.

Després de la pallissa rebuda, corria lo forner montanya avall, llensant un gemech darrera l' altre y malehint l' hora tonta qu' havia tingut, quan al passar prop d' una ginestera va sentir uns ¡ays! llastimers; y ¡quina no 'n fora la seva estranyesa, al reconeixre en lo que tan fonament se queixava, al seu company Cassimiro!

També li havian pegat!

Pero no 'l marit de la Laura, sino 'l pare de la seva promesa, home forsut y malhumorat, qui, trobantse també en la montanya y al veurel fent l' amor á una dona, després de sis anys d' escalfar las cadiras de una casa de gent de bé, va inflarli la cara y li va desencolar tres parells de costellas.

Quan lo Sr. Rossendo y en Cassimiro van arribar á sas casas respectivas, y 'ls preguntaren si havian trobat bolets, van contestar que no, pero instinctivament se posaren las mans á las galties, com si volguessin amagar 'ls qu' hi portavan.

No crech que tornin á buscarne mes, si han de trobarlos d' aquesta especie.

A. GUAICH TOMBAS

Epígrama

—¿No t' agradaria, Paula,
—preguntá mossén Canut—
enlassarte ab aquell mut
qu' es molt rich?

—Ab aquell maula?
que no veu qu' es un perdut
y un home sense paraula?

E. PI FANI.

La Treseta

(Històrich)

MA GERMANA JULIETA

SONETS

I

APAR tot ella un truch; molt rebassuda
te un nás de cicerol, boca estrefeta
sa veu apar que surt d' una trompeta,
sos ulls son d' escarbat; negra y panxuda.

Sa boca put com fems, es espatlluda,
feixuch te 'l caminar, es molt coqueta
presum d' un modo extrany, ja es una gueta;
sembla un ase enflocat quan ella 's muda.

Tenint lo cap com té mes dur que sola
vol sempre entendre ab tot, per res 's queixa,
critica fins al Sol, y cada bola
que al próxim estampeix, morat lo deixa.

Aixó, Julia, no es res pe 'l que null dirte,
llegeix, si del qu' ella es vols persuadirte.

II

Per raspa havent baixat á Barcelona,
á Gracia ab amos richs va colocalse,
hont un fill, per capritx, no per casarse
jurati ferla un jorn la seva dona.

La blea se 'l cregué, y ja cap persona
per ella fou bastant; va envanitarse,
y ja senti un rebaix, ja per tó darse
ben prompte va deixar lo ser fregona.

Mes jo'n decret del Cel! Avuy 's troba
per son orgull malehit, en la deshonra,
vestint sants, no sent res, sens rals, si ab roba,
mes si la té, li costa trossos de honra.

Si arribas á ser gran, ma germaneta,
recorda que l' orgull perdé á Treseta.

G. VALLSMADELLA.

La creació de las pussas

Dedicada á una Marta
que, gratanse passa 'l dia.

QUAN Jesús per la Terra caminava,
va veure en lo portal d' una caseta,
assentada, filant, á una velleta
que á pesar de sa edat, encar filava,
y al seu costat va veure que s' hi estava
assentada també, una joveneta,
mirantse; no fent res, á la jayeta
com ab má tremolosa 'l fil torsava.

—¿Com es no treballau com eixa dona
—va preguntar Jesús—y esteu parada?
—Perque feyna no tinch,—va contestarli—
—Si no 'n teniu, ja us ne daré de bona
—digué lo bon Jesús—y ab sa mirada
lo cos tot plé de pussas va posarli.

J. SUNAB.

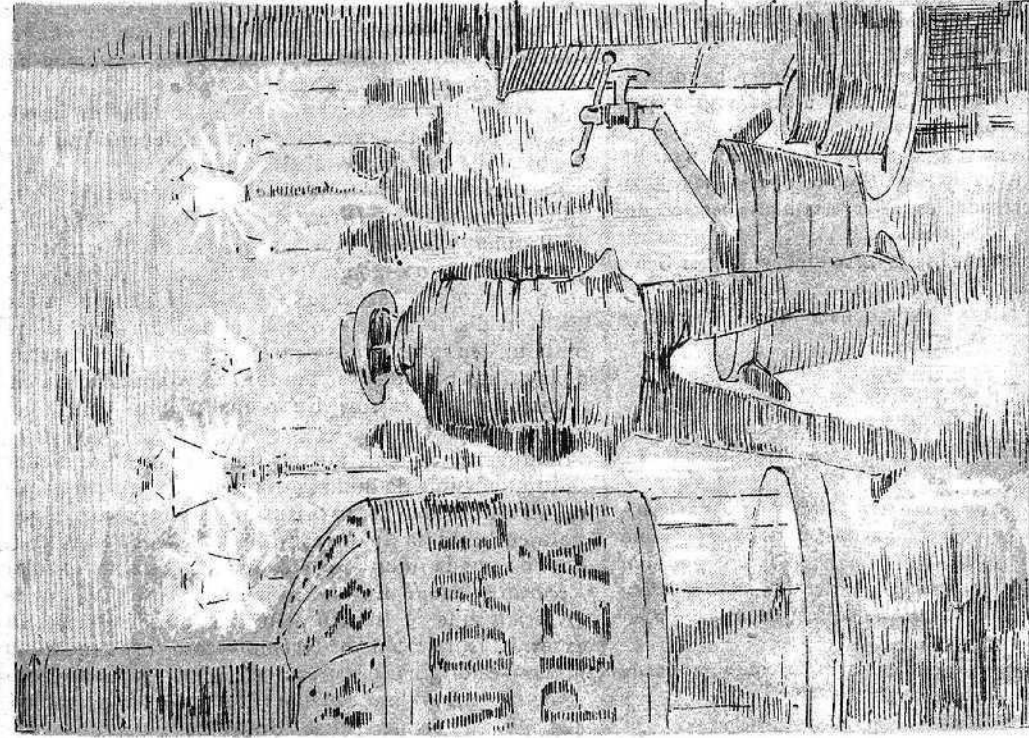
LA TOMA SA

VENTADAS Y BOYRAS

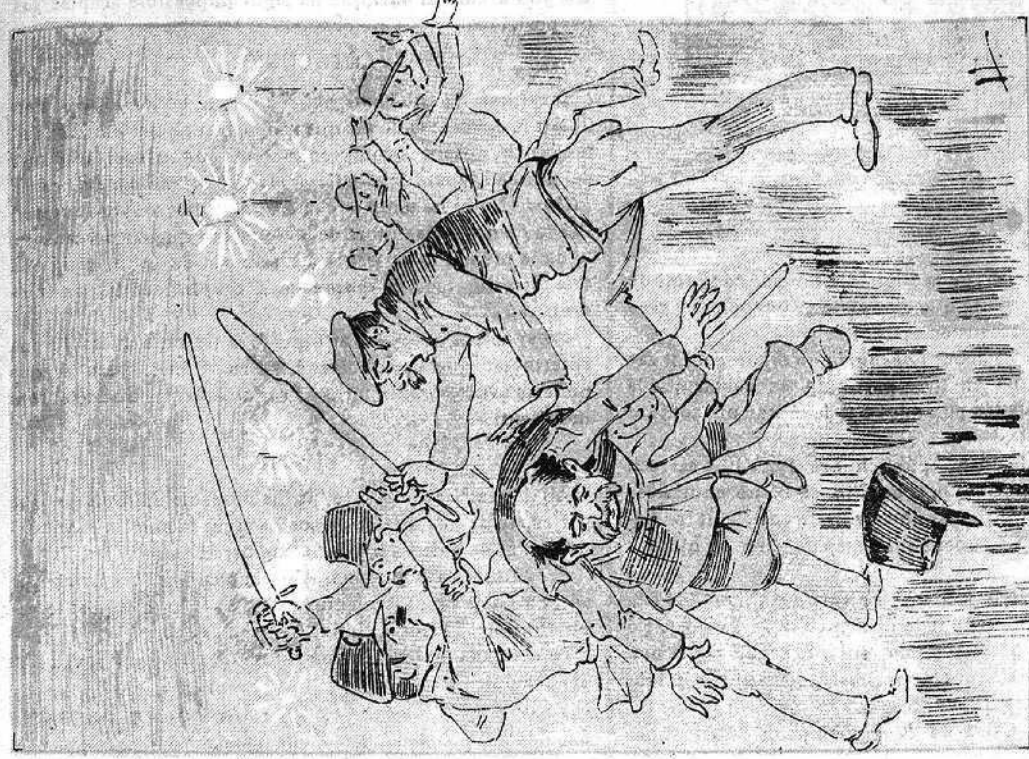
Per J. Llopert

—¡¡Recristoll! ¡¡tápat, Elvira, tápat! ¡malvinatje 'i vent! Jo 't prometo qu' en días aixís no sortirás de casa, mai te reventis!... No 'm dona la gana que tothom r' examini la roba blanca, ni vull veure al pobre Paquí rodolant per terra com lo Xelín, ni sentirme 'ls trastos y fins las criaturas com rebotan furiosos damunt de la meua carcanada! ¡¡A casa; com cent mil dimonis que se 'ns emportin!

Si las ventadas ofereixen inconvenients, també las boyras. Aquí 'm tenen á mí, que l' altre nit vareig utilisar la portadora d' uns forners, pensant trobar-me á dins de certa gabiá de l' esquerra.

Com també resulta graciosa la batuda d' uns guindillas que se las acanavan ells ab ells sense reconeixers, en tant que 'ls malfactors se las guillavan, amparats per las atapahidas glassas de la boyra.

LICEO

Brillantment concorreguda siguié la funció inaugural de nostre primer teatro, puig que tant platea, com palcos y graderias se vejé concorregut en extrém.

L' éxit de la obra de debut *Lohengrin* no siguié del tot satisfactori y es llástima en gran part puig 'ns consta que la direcció procurá tots los possibles á fi de lograr un conjunt arrodonit.

La ja coneguda de nostre públich Sra. Borelli, á cárrech de qui anava la important part de *Elsa*, si bé no entusiasmá per la falta ja d' aquellas notas vibrants que tant 'ns halagavan en ella, se vejé sumament festejada per l' art que encar posseheix.

Lo barítono Tabuyo y lo mestre Vanzo sigueren los héroes de la nit y per lo tant de la obra mestre de Wagner. Lo primer per sa preciosa veu y bon istil y lo segón per la maestría ab que portá sempre la orquesta, deixant per lo tant afirmada la reputació que 'l precedí.

La contralt Calvi-Calvi no la veyém prou suficient per nostre gran teatro y lo tenor Sr. Bertrán, si bé doná á comprendre que estava conmogut, no es possible pugui sortir ayrés del protagonista á causa de que desconeix per complert la corda mitja, indispensable á tots los bons artistes y principalment en cantants de nota.

Ab sentiment manifestém que á nostre veurer, ha adelantat molt poch nostre paysá, desde la última vegada que actuá en nostres teatros.

Pera avuy está anunciát lo debut de la célebre Tetràzzini junt ab Mariacher, Labán y Perelló ab la ópera *Aida*. Donat tan escullit personal es de esperar haurá resultat un éxit.

Pera demá y com á debut de la diva Pinkert y tenor Genari, la ópera *Luccia*.

No 's podrán queixar los abonats de la variació y personal.

NOVETATS

Com encar continua l' éxit de *La redoma encantada* va seguint representantse, donant lloch á que 'ls diumenges hi hagin verdaderas calderadas.

En los tallers de pintura, sastreria, atrés y demes artefactes s' está travallant desesperadament á fi de que promote pugui estrenarse la antigua comedia de mágica *Urganda la desconocida* que per los datos que 'n tenim será tan descoñocida que ni 'ls nostres avis (que en sos juvenils temps si recreyavan) ni la coneixerian.

Lo mestre Moragas ja está ensajant las combinaciós de piruetas que hi haurán intercaladas.

ROMEA

S' han donat algunas representaciós de *Miel de la Alcarria* de Feliu y Codina, que ab honor á la vritat semblá *Miel de 'l Poble Sech*.

Si en Feliuet, presencia las representaciós, de bon segur que 'ls demanda per... injuria y calumnia.

¡Si ja ho devia preveure y per xó va ser tan exigent ab son nou drama *El nuvi*, que ha sigut impossible acceptar sas proposiciós!

CATALUNYA

S' estrená *El estudiante endiablado* y si bé los autors han tingut la delicadesa de dir que es inspirat ab un famos cuento antich, nosaltres compreguerem que es casi traduhit del antich saynete *L' estudiant mágich* ó l' ànima del senyor *Llibori*. (No hi ha temps que no torni vritat senyors autors?) Per lo demés si 'ls autors de la lletra van quedar descansats, lo de la música se va treure un gran pés de sobre, puig que casi tota ella recorda *canzonettes* y *couplets* sentits en cafés cantants.

No s' ha pogut repetir aquesta joia teatral á causa de una enfermetat que ha aqueixat á la Srta. Pretel, pero segons noticias avuy ja podrá tornar á sas andadas, lo que celebrém moltíssim.

TÍVOLI

Ab la 112.ª exhibició se 'ns ha despedit *La Dolores* que per espay de uns quatre mesos ha sigut la niña mimada del mascot Eliás y de 'ls filarmónichs barcelonins.

Pera ahir estava anunciát l' estreno del drama lirich que ab lletra dels Srs. Casademunt y Colomé ha compost lo reputat mestre Nicolau, titulat *Corazón de fuego*.

La setmana entrant los ne farém deu céntims (preu just del periódich).

UN CÒMICH RETIRAT

Bibliografia

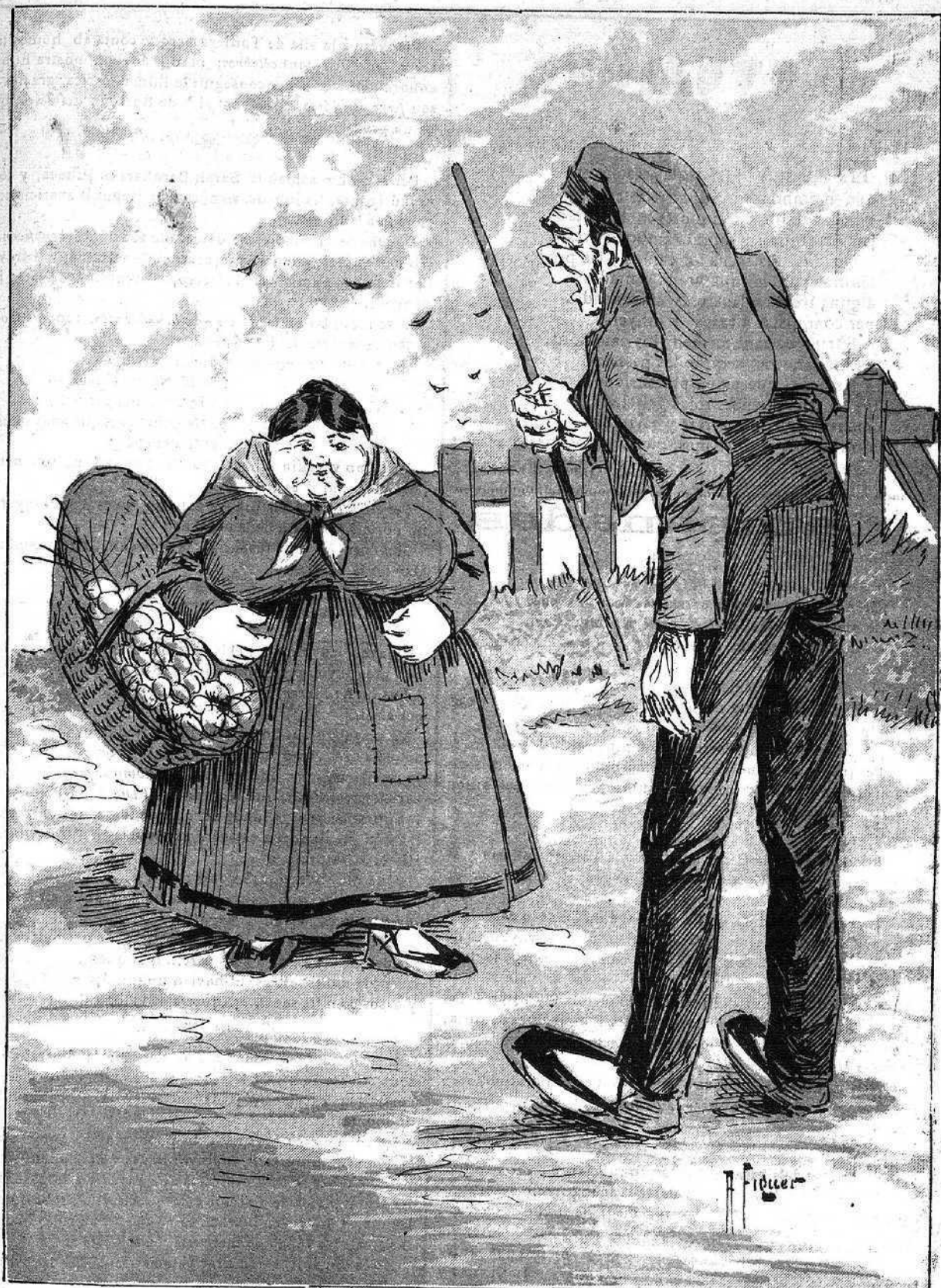
ANANT PEL MON.—Colecció d' articles per Santiago Rusiñol —Un tomo luxosament imprés á l' estampa de «*L' Avenç*», 1895—Barcelona.

L' espay limitadíssim de que disposém, 'ns impideix ocuparnos d' aquet llibre ab la detenció que voldríam y que mereix son distingit autor.

Al obrirlo ja 'ns trobém ab un autor de dignitat, puig llegim: *Senyor Director de LA TOMASA* —Santiago Rusiñol, y prou; lo que 'ns dona ja idea d' un home independent, que no espera rés de nosaltres en bé ni en mal, y com suposém que lo mateix ha sigut escrit en la dedicatoria dels demés periódichs, aixó ja 'ns pinta un escriptor que 's pensa ó vol estar per demunt de la crítica periódistica, tan injusta y apassionada en la majoria dels cassos. En lo qual trobém que fa bé, fins á cert punt.

Reduhint, donchs, nostras impresiós á la menor quantitat possible de judici crítich, dirém qu' en general 'ls articles del senyor Rusiñol 'ns plauhen. Especialment n' hi ha un que 's titula *Lo caball de 'n Peret*, que 'ns agrada moltíssim, com aixís mateix lo titulat *Records d' estudi*. En cambi algún n' hi ha com *Amors artificials* que 'l trobém petit d' assumpto y difús en excés. L' istil del senyor Rusiñol—co n' 'l seu modo de pintar—es original, pero resulta, y fa qu' en nostre concepte siga un *estilista* notable, al mateix temps qu' un *humorista* de primera forsa, dintre de la genuina aceptació de la paraula «humorisme».

Las condicions materials del volúm son verdaderament notables. La estampa de «*L' Avenç*» ha fet una petita maravella.

—Ahont aneu, Tònia, ab aquesta mercaderia?
—La porto á un senyor que li fa falta.

Succehit á Hostafranchs.

Diu qu'era un francés; y com á bon francés era molt amich de la *patrie* y... del ví de sis.

Lo fet es que l'home, desitjós d'omplir la *patrie* va fer-se un bon tip de bolets.

Y perque fóssin mes gustosos, va robarlos avants.

Mes la Providencia, (que vetlla pels descuydats) va castigarlo degudament, puig després del tip, va sentir com unas *corredissas* dintre 'l ventre y—«ay que tinch»—«ay que tinch»—no va pará fins á cal apotecari, en busca d'un vomitiu, convensut de que 'ls bolets robats eran verenosos...

Mes la vritat del fet es, que 'ls bolets no l'havian représ per la calitat, sinó per la cantitat y la causa de las *corredissas* interiors, no fou altra que la golafreria del lladre.

¡Perque lo de lladre, ja ningú li treu de sobre!...

La funció que 'l diumenge passat doná lo *Centro Cómico* en lo teatro Lírich, no va desmereixe de las anteriors, molt al contrari, ja que 's veié tan concorreguda que avants de aixecarse lo teló, la elegante platea del teatro estava completament invadida per un be de Deu de senyoretas que hasta haurían fet denteta al mateix sultán y aixó que ell ja compta ab un serrallo.

La execució que lográ *Las Cerezas*, festiva comedia del malograt autor Sr. Pina y Dominguez, siguié sumament acertada.

Al final, lo soci y actor Sr. Marxuach doná lectura á una inspirada poesia dedicada á la memoria del autor que s'estava honrant.

En lo periódich que pera distracció dels concurrents se reparteix y qu'es eco de tan distingida societat, llegirem que 's fan preparatius pera un grandió ball de societat que 's donará en la nit del día 25 del próxim D.embre, ab motiu de la festivitá d'aquell día.

A espavilarse, donchs, los que desitjin ingressar en la Societat.

Hem rebut lo programa de las diversions que pera lo próxim mes planteja la distingida Societat recreativa *La Serpentina* en son local del carrer de Casanova, n.º 3 y 5.

En las tardes y nits dels días 1, 8, 22, 25 y 29 hi figuran extraordinaris balls de societat executats per lo quarteto que dirigeix lo reputat mestre D. Félix M.ª Oliveras.

Las funcions dramáticas, que com de costum se donarán quinzenalment, serán *La Dolores* y *R. R* en la nit del día 15 y *Lo sublime en lo vulgar* y *Embolica que fa fort* en la del 26, executantse en las tardes dels mencionats dias, los acostumat balls de societat.

¿Saben aquell celeberrim *sobre tancat* de 'l *Crédit Lyonnais*, qu'havia fet denteta á tanta gent?

Donchs ja ha sortit; l'afortunat posseedor del número premiat, estava que no hi veyá de cap ull. Lo qu'es en lo moment de rébre 'l sobre tancat encare, ni en Rostchild, podia posarse al seu costat.

En resúm; va obrirlo ab totas las precaucions, perque no 's perdés cap engruna, y voltat d'un cordó de guardias municipals y...

¡Va trobar á dins, un bitllet de cent pessetas!

No 's diu si de las resultas 'l *Crédit Lyonnais* 's ressent de la caixa.

Mes tot podria ser!...

Lo conegut industrial D. Benet Escaler, quí, com anunciárem, tingué la bona idea de organisa una suscripció, pera celebrar espléndidament lo Carnaval del any próxim, nos suplica fem constar, que, en vista del estat en que 's troba la guerra de Cuba, després d'haver consultat á indicadissimas entitats, ha resolt suspendre la recaudació de fondos pera celebrar dita festa.

Accedim á la petició del Sr. Escaler, desitjant que puga reorganisar los treballs comensats, no precisament per la importancia que revestirian las festas projectadas; sinó també, perque tal fet significaria la terminació d'una guerra que tantas llágrimas ha costat y pot costar encare.

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dilluns á la nit)

Angel Salabert: No m'agrada prou.—Quimet Borrell: Está bé.—Ramón Llei: La poesia es fluixa; las engrunas, massa pujadas de color.—J. F. Llera: Lo que ha enviat no serveix; lo altre ja sortirà.—J. Soler: No va prou bé.—Ramón Torres: Anirà la tarjeta.—J. Tarrés: Está mal versificat.—V. Blay: Publicarém alguna cosa.—Trinxerayre, Nyebit y C.ª: Admés.—G. Vallsmadella: Es massa llarga.—J. Grau: No s'hi ha mirat gayre.—Salvador Bonavia: Anirà aviat.—Carriquirri: Tingui una mica de paciencia. Queda acceptada la tarjeta; pero m'ha d'enviar la solució.—Un Lleydatá: Publicarém un cantar.—Antón Prats: Lo logogrifo.—Joseph Almucellas: Li falta práctica.—E. Torrent Costa: Ja m'en recordo. Lo trenca closcas está molt bé.—Francesch Comas: No interessa.—Enrich Clarassó: Está bé.—Pepet Panxeta: Anirà 'l logogrifo.—Ll. Mir: Id. lo ters de silabas.—Antonet del Corral: Id. la seva poesia.—Sunab: Lo mateix li dich.—Carlos Mercader: Está molt de broma. Lo que 'ns envia es dolent.—Manel Carreras F.: Ha fet bé d'advertirnos.—Amadeo Punsoda: Publicarém dos «astellas».—Nitu de Tarragona: No l'hem perduda; pero tenim tantas!...—F. Ribas: Insertarém una xarada.—H. Vilá: Id. l'auell numérich.—Salva d'Or: No m'fa 'l pes.—Ramón Titó: Anirà 'l ters de silabas.—Carriquirri: De vosté, 'ls trenca-closcas.—Sanch de Cargol: Está bé;

Lo que no 's menciona no val ni una pipada de tabaco.

¡NOVETAT!

Acaba de sortir l'aplaudida sarsuela (en quin repartiment hi entran no més una dama y dos actors)

COMO EL GALLO DE MORÓN

arreglada á la escena castellana per

✪ F. DALMASES GIL y A. GUASCH TOMBAS ✪

Preu: 2 RALS

Als nostres corresponsals se 'ls farà 'l desquiento acostumat.

—LITOGRAFIA BARCELONESA—
de Ramón Estany
5, Sant Ramon, 5 - BARCELONA

LAS NOSTRAS CRIADAS

—Una pesseta de carn, mitja de gallina y quaranta céntims de bróquil... diguém: deu rals; y cinch rals de butifarra y tres de bacallá... diguém: un duro rodó. ¡Me sembla que soch considerada!

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Sense *tercera* no pot
may dir missa 'l capellá.
Hi ha qui es molt bon poeta
y no sab *hu dos tres quart*.
Es la *prima* si la giras
una nota musical.
No va may la meua sogra
en *segon de hu girat*
per mes que tot quant jo digui
sigui útil ó be *quart*.
Ella, de la *dugas-quatre*
de la *tres-cinch*, ni un borral
may ne vol saber; á n' ella
no li vagis ab *trencats*
dónali, si, sense *prima*
girada cinch, bons menjara
y sois aixís es probable
que no volin plata pel cap...
Vetaqui, lector, que ara
tot *jugant, jugant, jugant*,
he fet jo sense adonar-men
una *xarada total*.

E PI FANI.

LOGOGRIFO

Soch capital d' un imperi
y ab mas lletres formarás
tot lo qu' are sentirás
si tens un xich de criteri.
D' un emperador lo nom,
un número cardinal,
un' herba medicinal,
lo que casi te tothom.
Lo qu' es Cuba, un parentiu,
una mussa, dos metalls,
lo que tenen tots los galla,
tres noms de varó y un riu.
Un dels mes grans navegants,
deu carrers de Barcelona,
una part de la persona
y sis pobles catalans.
Dos adjetius, dos ciutats
de Fransa y noms de dona
mitja dotzena ben bona,
dos arbres molt aomenats,
quatre articles y tres notes
de la escala musical
y també un material
d' utilitat per las botas.
Quatre objectes que veurás
en tota cuyna tormal,

lo que té tot animal
volatíl, lo que serás,
lo que tenen al clatell
algúns amichs d' en *Carlets*,
un abrich que quan fa frets
lo busca 'l jove y 'l vell.
Un' arma, un toch — Y ¿qué más?
—Lo que hi dit y prou per are;
mes altra cosa encare
si buscas be, trobarás.

PEPITO LLAUNÀ.

GEROGLIFICH

X P
1894 1895
L O O O M
1895
A A A A A

EMPAYTA BOYNAS.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 377
Xarada—carta.—Ca—ta—ri—na.
Anagrama.—Sarró—Arrós—Sorra.
Logogrifo numéric.—Falsat.
Geroglifich.—Com mes creus mes
creu hats.